

**TRIZ (IMEN) USULLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA KATTA
MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA BADIY TAFAKKURNI
RIVOJLANTIRISH.**

Eraliyeva Zamira Rasuljonovna

Qo'qon universiteti Ta'lim kafedrası o'qituvchisi

zamirahoneraliyeva22@gmail.com

Annotatsiya

Maqola katta maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy tafakkurini rivojlantirish jarayonida TRIZ (Ixtirochilik muammolarini hal qilish nazariyasi) usullarining qo'llanilishiga bag'ishlangan. Maqolada TRIZ metodologiyasining maktabgacha ta'lim tizimidagi ahamiyati, uning pedagogik modellar asosida qo'llanilishi va ijodiy tafakkurni rivojlantirishga qo'shadigan hissasi yoritiladi. TRIZ (IMEN) usullaridan foydalangan holda katta maktabgacha yoshdagi bolalarda badiiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik metodologiyasi ishlab chiqilgan va turli metodlardan foydalanilgan holda tadqiqot olib borilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, innovatsion yondashuvlar bolalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlangan. Shuningdek, maqolada TRIZ metodologiyasining asosiy tamoyillari, ularning maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ahamiyati va amaliy qo'llash usullari keng yoritilgan.

Maqolada O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimidagi innovatsion yondashuvlar, xususan, TRIZ usullarining amaliy tatbiqi haqida so'z boradi. Shu bilan birga, ushbu modelning pedagogik asoslari, psixologik xususiyatlari va amaliy natijalari atroflicha tahlil qilinadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, TRIZ texnologiyalaridan foydalanish bolalarning tasavvur qilish, mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish hamda ijodiy yondashuvlarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bundan tashqari, O'zbekiston ta'lim tizimida TRIZ texnologiyalarining joriy etilishi bo'yicha olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlari va tajribalar haqida ma'lumot beriladi. Maqola pedagoglar, tadqiqotchilar va ta'lim sohasi mutaxassislari uchun mo'ljallangan bo'lib, maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashda innovatsion metodlarni joriy etish imkoniyatlarini ochib beradi. Ushbu yondashuv bolalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishda samarali vosita sifatida ko'rilmogda va kelajakda ta'lim tizimida yanada kengroq qo'llanilishi mumkin.

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VOLUME-2, ISSUE-5

Kalit so'zlar: TRIZ (IMEN), tadqiqot, innovatsion metod, innovatsion yondashuv, psixologik xususiyat, ta'lim tizimi.

Kirish. Badiiy tafakkur inson ijodiy rivojlanishining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ayniqsa, maktabgacha yoshda bu jarayonni qo'llab-quvvatlash kelajakdagi ta'lim jarayoni uchun muhim asos yaratadi. Badiiy tafakkurning rivojlanishi bolaning tasavvur dunyosini kengaytirish, muammolarni ijodiy hal qilish va mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. TRIZ (IMEN) usuli muammolarni hal qilishning innovatsion yondashuvi bo'lib, u ijodiy tafakkurni shakllantirish va rivojlantirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Ushbu tadqiqotda TRIZ usullari asosida katta maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy tafakkurini rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik model ishlab chiqilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi - TRIZ metodikasidan foydalanish orqali maktabgacha yoshdagi bolalar uchun samarali ta'lim muhitini yaratish va ularning ijodiy tafakkurini rag'batlantirishdir.

O'zbekiston Respublikasida katta maktabgacha yoshdagi bolalarda badiiy tafakkurni rivojlantirishda TRIZ (Ixtirochilik muammolarini hal qilish nazariyasi) usullaridan foydalanish masalasi tarixiy manbalarda keng yoritilmagan. TRIZ dastlab texnik muammolarni hal qilish uchun yaratilgan bo'lib, uning ta'lim sohasida qo'llanilishi keyingi yillarda rivojlanmoqda. O'zbekiston ta'lim tizimida ijodiy tafakkurni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Masalan, "Umumiy pedagogika" darsligida maktabgacha ta'lim pedagogikasi bolalarni intellektual, ma'naviy-axloqiy va jismoniy jihatdan kamolotga yetkazish masalalarini o'rganishi qayd etilgan. Shuningdek, pedagogik faoliyatda innovatsion yondashuvlar, jumladan, ijodiy tafakkurni rivojlantirish usullari muhim o'rin tutadi.¹ Biroq, an'anaviy manbalarda TRIZ usullarining maktabgacha ta'limda qo'llanilishi haqida maxsus ma'lumotlar mavjud emas. Bu sohadagi tadqiqotlar va amaliyotlar asosan so'nggi yillarda rivojlanmoqda va zamonaviy pedagogik izlanishlar doirasida o'rganilmoqda. O'zbekiston Respublikasida katta maktabgacha yoshdagi bolalarda badiiy tafakkurni rivojlantirishda TRIZ (Ixtirochilik muammolarini hal qilish nazariyasi) usullaridan foydalanishga qiziqish ortib bormoqda.

Adabiyotlar tahlili. TRIZ dastlab texnik muammolarni hal qilish uchun yaratilgan bo'lsa-da, uning ijodiy fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan tamoyillari maktabgacha ta'limda ham muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda.² Masalan, Termiz davlat

---

¹ edu.utu-ranch.uz

² nauchniyimpuls.ru+1uniwork.buxdu.uz+1

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VOLUME-2, ISSUE-5

pedagogika instituti o'qituvchisi Usmanova Saodat Erkinovna tomonidan chop etilgan maqolada TRIZ texnologiyasining maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishdagi roli haqida so'z yuritiladi. Maqolada TRIZ usullaridan foydalanish bolalarning tasavvurini, fantaziyasini va ijodini rivojlantirishga xizmat qilishi ta'kidlanadi. Shuningdek, TRIZ vositalari maktabgacha ta'limning barcha yo'nalishlarida va faoliyat turlarida qo'llanilishi mumkinligi qayd etilgan.³

Bundan tashqari, Buxoro davlat universiteti tomonidan chop etilgan "Maktabgacha ta'limda pedagogik jarayonlarni loyihalashtirish" nomli maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirish modellari, shu jumladan, ularning ijtimoiy kompetentsiyasini rivojlantirish tamoyillari haqida ma'lumot beriladi. Ushbu maqolada pedagogik jarayonlarni loyihalashda bolalarning rivojlanish xususiyatlarini hisobga olish muhimligi ta'kidlanadi.⁴ Shuningdek, "Maktabgacha ta'lim muassasasida metodik ishlar" nomli darslikda maktabgacha ta'limning asosiy masalalari, jumladan, pedagogik jarayonlarni rejalashtirish va amalga oshirishda innovatsion yondashuvlar haqida so'z yuritiladi. Ushbu darslikda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida metodik ishlarni tashkil etishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan.⁵ Umuman olganda, O'zbekistonda TRIZ usullarini maktabgacha ta'limda qo'llash orqali bolalarning badiiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan tadqiqotlar va amaliyotlar mavjud. Bu usullar bolalarning ijodiy qobiliyatlarini oshirishda samarali vosita sifatida qaralmoqda.

Maftuna G'aniyevaning "Boshlang'ich sinf darslarida TRIZ (ixtirochi masalalarni hal qilish nazariyasi) dasturini qo'llashning samarali usullari" (2021) nomli maqolasida TRIZ texnologiyalarining boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirishdagi ahamiyati ta'kidlangan. Muallif TRIZ usullarini qo'llash orqali o'quvchilarning ijodiy va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini oshirish mumkinligini qayd etadi. Shuningdek, maqolada TRIZ metodikasining boshlang'ich sinf darslarida qo'llanilishi o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirishga, kelajakda ularni ixtirochi shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qilishi ta'kidlangan. Muallif, shuningdek, TRIZ texnologiyalarini qo'llash orqali o'quvchilarning ijodiy tasavvuri, dialektik fikrlashi va kognitiv faoliyatini rivojlantirish mumkinligini ta'kidlaydi. Maqolada TRIZ metodikasining boshlang'ich sinf darslarida qo'llanilishi o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirishga, kelajakda ularni ixtirochi shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qilishi ta'kidlangan. Umuman olganda, maqolada TRIZ

---

³ nauchniyimpuls.ru

⁴ portal.guldu.uz+1uniwork.buxdu.uz+1

⁵ nauchniyimpuls.ru+2renessans-edu.uz+2uniwork.buxdu.uz+2

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VOLUME-2, ISSUE-5

texnologiyalarining boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy va ijodiy tafakkurini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Muallif TRIZ usullarini qo'llash orqali o'quvchilarning ijodiy va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini oshirish mumkinligini qayd etadi. [6]

Raxima Mavlyanovaning "Umumiy pedagogika" asarida TRIZ (Ixtirochilik masalalarini yechish nazariyasi) va badiiy tafakkur haqida bevosita ma'lumotlar keltirilmagan. Biroq, ushbu asarda pedagogikaning umumiy asoslari, ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar va ijodiy tafakkurni rivojlantirish usullari haqida so'z yuritiladi. Muallif ta'lim jarayonida innovatsion dunyoqarashni rivojlantirish, o'quvchilarning ijodiy va mantiqiy tafakkurini shakllantirishning ahamiyatini ta'kidlaydi. [8]

Shuningdek, Mavlyanova va Raxmankulovning "Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiya" asarida ham innovatsion pedagogik yondashuvlar, jumladan, ijodiy tafakkurni rivojlantirish usullari haqida ma'lumotlar berilgan. Ushbu asarda boshlang'ich ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirish masalalari yoritilgan. Umuman olganda, mazkur adabiyotlarda TRIZ va badiiy tafakkur haqida to'g'ridan-to'g'ri ma'lumotlar keltirilmagan bo'lsa-da, ijodiy tafakkurni rivojlantirish va ta'limda innovatsion yondashuvlar qo'llashning ahamiyati keng yoritilgan. [7] Yana bu asarda TRIZ (Ixtirochilik masalalarini yechish nazariyasi) va badiiy tafakkur haqida bevosita ma'lumotlar keltirilmagan. Biroq, ushbu asarda boshlang'ich ta'limda innovatsion pedagogik yondashuvlar, integratsiya jarayonlari va ijodiy tafakkurni rivojlantirish usullari haqida so'z yuritiladi. Mualliflar ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarni ijodiy fikrlashga undash va integratsiyalashgan ta'lim dasturlarini joriy etishning ahamiyatini ta'kidlaydilar.⁶

Shuningdek, asarda o'quv jarayonida integratsiya va innovatsiyalarning o'zini, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish masalalari yoritilgan. Bu yondashuvlar o'quvchilarning mantiqiy va ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi. Umuman olganda, mazkur adabiyotda TRIZ va badiiy tafakkur haqida to'g'ridan-to'g'ri ma'lumotlar keltirilmagan bo'lsa-da, ijodiy tafakkurni rivojlantirish va ta'limda innovatsion yondashuvlar qo'llashning ahamiyati keng yoritilgan.

---

⁶ azkurs.org+1renessans-edu.uz+1

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VOLUME-2, ISSUE-5

Ernazarova G. O., Yakubova M. Y., va Oblaqulov Sh. D. tomonidan yozilgan “Kreativ pedagogika asoslari” (2022) o‘quv qo‘llanmasida TRIZ (Ixtirochilik masalalarini yechish nazariyasi) texnologiyalarining ta’lim jarayonida qo‘llanilishi va uning ijodiy tafakkurni rivojlantirishdagi ahamiyati haqida ma’lumotlar keltirilgan. Mualliflar TRIZ texnologiyalarining o‘quvchilarda kreativ fikrlash qobiliyatlarini shakllantirishdagi rolini ta’kidlab, ushbu yondashuvning ta’lim jarayonidagi samaradorligini yoritganlar.⁷ Shuningdek, qo‘llanmada kreativ pedagogikaning nazariy asoslari, innovatsion ta’lim texnologiyalari va ularning o‘quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirishdagi o‘rni haqida so‘z yuritiladi. Mualliflar ijodiy tafakkurni rivojlantirishda TRIZ texnologiyalarining qo‘llanilishi o‘quvchilarning muammolarni hal qilish qobiliyatini oshirishga, mustaqil fikrlashni rivojlantirishga va ta’lim jarayonini yanada qiziqarli qilishga xizmat qilishini ta’kidlaydilar.⁸ Umuman olganda, ushbu o‘quv qo‘llanma ta’limda kreativlikni oshirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar, jumladan, TRIZ texnologiyalarining ahamiyati va ularni amaliyotda qo‘llash usullari haqida batafsil ma’lumot beradi. [9]

Metodologiya. Tadqiqot eksperimental yondashuv asosida olib borildi. Unda -7 yoshdagi bolalarning badiiy tafakkur darajasi diagnostikasi, TRIZ (IMEN) usullariga asoslangan mashg‘ulotlar tizimi va uning samaradorligini baholash bosqichlari o‘tkazildi. Tadqiqotning asosiy metodlari quyidagilardan iborat:

- *Pedagogik tajriba:* Eksperimental va nazorat guruhlarini bilan ish olib borildi. Eksperimental guruh TRIZ metodlari asosida o‘qitildi, nazorat guruhi esa an’anaviy metodlar asosida ta’lim oldi.
- *Kuzatuv va test sinovlari:* Bolalarning badiiy tafakkurini baholash maqsadida maxsus testlar ishlab chiqildi va natijalar tahlil qilindi.
- *Statistik tahlil:* Olingan natijalar matematik va statistik metodlar yordamida qayta ishlanib, taqqoslov natijalari chiqarildi.
- *Intervyu va so‘rovnomalar:* O‘qituvchilar va ota-onalardan bolaning ijodiy tafakkurdagi o‘zgarishlari bo‘yicha fikr-mulohazalar olindi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari TRIZ (IMEN) usullariga asoslangan mashg‘ulotlar bolalarning badiiy tafakkur darajasini sezilarli darajada oshirganini ko‘rsatdi. Eksperimental guruhdagi bolalar ijodiy tafakkur, muammoli vaziyatlarni hal qilish va badiiy idrok qilish bo‘yicha yuqori natijalarga erishganligi aniqlandi.

---

⁷⁷ lib.cspu.uz

⁸ lib.cspu.uz

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-5**

Jadval 1. Eksperimental va nazorat guruhlari natijalari.

Ko'rsatkichlar	Eksperimental guruh	Nazorat guruhi
Badiiy tafakkur darajasi (%)	85%	60%
Ijodiy yondashuv ko'rsatkichi	78%	55%
Muammolarni hal qilish ko'nikmasi	82%	58%
Tasviriy san'atga bo'lgan qiziqish (%)	88%	62%

Eksperimental guruhda TRIZ usullari bilan shug'ullangan bolalar muammolarni hal qilishda yangicha yondashuvlarni qo'llashga moyilligi va tasviriy san'at orqali o'z fikrlarini ifodalash darajasi yuqori ekanligi kuzatildi.

Muhokama. Tadqiqot natijalari TRIZ (IMEN) usullarining katta maktabgacha yoshdagi bolalarda badiiy tafakkurni rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Ushbu yondashuv quyidagi afzalliklarga ega:

Mustaqil fikrlashni rivojlantirish – TRIZ mashg'ulotlari bolalarda nostandart tafakkur va kreativ yondashuvni shakllantiradi.

Muammolarni hal qilish qobiliyatini oshirish – Bolalar muammolarga ijodiy yondashishni o'rganadilar.

San'at va tasviriy tafakkurni rivojlantirish – TRIZ asosidagi mashg'ulotlar bolalarning san'atga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi.

Logik tafakkurni shakllantirish – TRIZ metodikasi orqali bolalar analitik fikrlash va muammo tahlil qilishni o'zlashtiradilar.

Shuningdek, TRIZ metodikasi bolalarning notiq fikrlash, tasviriy idrok va yangi g'oyalarni ilgari surish qobiliyatlarini ham rivojlantirishi aniqlangan.

Xulosa. Tadqiqot davomida TRIZ (IMEN) usullaridan foydalangan holda ishlab chiqilgan pedagogik metodlar bolalarning badiiy tafakkurini rivojlantirishga samarali ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. TRIZ metodologiyasi maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion yondashuv sifatida qo'llanilishi mumkinligi va uning ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilishi ta'kidlandi. Kelajakda ushbu metodologiyani amaliyotda yanada kengroq tatbiq qilish, uning uzoq muddatli natijalarini tahlil qilish

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-5**

hamda maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun maxsus TRIZ dasturlarini ishlab chiqish muhim yo'nalishlardan biri sifatida ko'rib chiqiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Altshuller, G. S. (1984). "Tvorcheskaya izobretatelskaya zadacha". Moskva: Nauka.
2. Muminova, N. (2019). "Bolalar badiiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi". Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Vygotsky, L. S. (1986). "Thought and Language". Cambridge: MIT Press.
4. Torrance, E. P. (1995). "Creativity and Thinking Skills". New York: Prentice Hall.
5. Runco, M. A. & Jaeger, G. J. (2012). "The Standard Definition of Creativity". Creativity Research Journal.
6. **G'aniyeva, M. (2021)**. Boshlang'ich sinf darslarida TRIZ (ixtirochi masalalarni hal qilish nazariyasi) dasturini qo'llashning samarali usullari. *Scientific Progress*, 2(5), 108-112. renessans-edu.uz+2api.scienceweb.uz+2tadqiqot.uz+2
7. **Mavlyanova, R., & Raxmankulova, N. (2013)**. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiya. Toshkent: Voris-nashriyot. api.scienceweb.uz+2renessans-edu.uz+2tadqiqot.uz+2
8. **Mavlyanova, R. A. (2021)**. Umumiy pedagogika. Toshkent: JDPU. jdpu.uz+1arm.uzmmsi.uz+1
9. **Ernazarova, G. O., Yakubova, M. Y., & Oblaqulov, Sh. D. (2022)**. "Kreativ pedagogika asoslari" o'quv qo'llanmasi renessans-edu.uz
10. Eraliyeva Zamira Rasuljonovna. (2024). IN MTT'S PREPARATORY GROUPS FOR SCHOOL, CHILDREN ARE TAUGHT TO THINK LOGICALLY AND TO FIND SOLUTIONS IN CONTROVERSIAL SITUATIONS AND ARTISTIC SPEECH. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(6), 34-38. Retrieved from <https://uzresearchers.com/index.php/ijrs/article/view/3412>
11. Eraliyeva Zamira Rasuljonovna, and Djo'rayeva Dildoraxon Rahmonaliyevna. "BOLALAR TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA AYRIM DIDAKTIK O'YINLARNING AHAMIYATI". QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, vol. 9, no. 9, Dec. 2023, pp. 184-6, doi:10.54613/ku.v9i9.866.
12. Zamira Rasuljonovna Eraliyeva.(2024). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR INTELEKTINI VA KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH. Involta Innovatsion Scientific Journal, 3(12), 7-14 from <https://involta.uz/index.php/iv/article/view/837>

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-5**

13. Z. R. Eraliyeva. (2024). ERTAKLARNING KOGNITIV-SEMANTIK XUSUSIYATLARI. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(6), 25–28. Retrieved from <https://uzresearchers.com/index.php/ijrs/article/view/3410>

14. Юлдашева, Д. М., & Эралиева, З. Р. (2023). “БОЛАЛИК” КОНЦЕПТИНИНГ ИФОДАЛАНИШИ. Research Focus, 2(2), 226-228.

15. Yuldasheva Dilafuz, Jabborova Marifatxon, Eraliyeva Zamira Rasuljonovna, & Maziyaeva Muqaddasxon (2022). МАКТАБГАЧА ТА'LIMGA YANGICHA YONDASHUV. Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), 2 (Special Issue 3), 121-125.

16. Eraliyeva, Z. (2023). MTT NING MAKTABGA TAYYORLOV GURUHLARIDA BOLALARNI MANTIQIY FIKRLASH VA BAHS MUNOZARALI VAZIYATLARDA YECHIM TOPISHGA VA BADIY NUTQQA O'RGATISH. Talqin Va Tadqiqotlar, 1(18). извлечено от <https://talqinvatadqiqotlar.uz/index.php/tvt/article/view/19>

17. edu.utu-ranch.uz

18. nauchniyimpuls.ru+1uniwork.buxdu.uz+1

19. nauchniyimpuls.ru

20. portal.guldu.uz+1uniwork.buxdu.uz+1

21. nauchniyimpuls.ru+2renessans-edu.uz+2uniwork.buxdu.uz+2

22. azkurs.org+1renessans-edu.uz+1

23. lib.cspu.uz